

Nr 214.

Av herr **Hage**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i gällande bestämmelser för inbetalning och redovisning av statsanställdas pensionsavgifter.

Allt som i dessa dagar kan göras för att ekonomisera statsdriften, lägga den efter verkligt praktiska riktlinjer och behålla mesta möjliga effekt av minsta möjliga arbete, bör utan tvekan göras. Man bör nämligen bemärka, att i och med arbetskraft och materialpriser stiga i höjden, måste det bli ett intresse för hela samhället, att statsverksamheten lägges så praktiskt och ekonomiskt som möjligt, vilket också måste vara en fördelaktig faktor vid strävandena att förminska arbetstiden i enlighet med nutidens sociala krav. Det torde säkerligen förhålla sig på det sättet, att en grundlig undersökning av arbetsmetoderna inom statens olika verk skulle bringa i dagen, att många förenklingar och besparingar skulle kunna ske. Här skall emellertid endast framdragas en dylik förändring, som säkerligen icke skulle sakna ekonomisk betydelse och vid vilken undertecknad kommit att fästa sin uppmärksamhet i samband med vissa utredningar, som pågå angående arbetsmetoderna vid statens järnvägar.

Vad här åsyftas, är redovisningsväsendet av de avgifter, som erläggas av statens befattningshavare för erhållande av pensionering. Reglerna för denna statsverksamhet äro som bekant följande: Befattningshavarna erlägga vissa avgifter för erhållande av pensionering vid en viss ålder (dessutom tillskjuter staten även vissa bidrag eller ansvarar för pensioneringen). Dessa avgifter från befattningshavarna betalas i allmänhet på det sättet, att avgifterna avdragas å avlöningslistor för varje befattningshavare. Befattningshavaren utkvitterar alltså endast det nettobelopp, som kvarstår sedan avgifterna avdra-

gits. Sedermera måste dessa avgifter — som ofta äro mycket ojämna summor — redovisas till respektive kassor, hopsummeras m. m., vilket allt åstadkommer mycket vidlyftigt arbete och kostnader, varom utskottet kan genom upplysningar från de olika verken övertyga sig.

Detta sistnämnda förhållande har aktualiserat frågan om, huruvida ej hela detta system för erläggande av avgifterna till pensioneringen skulle kunna omläggas på ett mera praktiskt och utgiftsbesparande sätt. Härvidlag erbjuder sig då osökt den frågan, om det skall vara nödvändigt att för varje befattningshavare först utanordna och sedan avdraga det belopp, som skall inbetalas till pensionskassan (vilket är detsamma som till statsverket i det fall, då staten garanterar pensionen). Man har därvidlag gjort den reflexionen: varför kan man ej i stället ordna saken så, att *endast nettobeloppet utanordnas och avgiften därigenom utan vidare åtgärder behålles i statskassan?*

Frågan har på allvar diskuterats och förtjänar upptagas till prövning. För min del kan jag icke finna annat än, att saken skulle kunna ordnas av dessa sistantyttda riktlinjer. Man skulle då helt enkelt med avseende på varje statstjänare fastställa en bruttoavlöning och en nettoavlöning. Bruttoavlöningen skulle motsvara den avlöning, som nu finnes uppförd å avlöningslistor och i avlöningsstater. Nettoavlöningen skulle däremot utgöra det avlöningsbelopp, som nu utkvitteras efter avdrag av utgifter till pensionsinrättningen. För varje befattningshavare skulle bestämmas en brutto och en nettoavlöning, vilket skulle utsättas i den avlöningsstat, som för varje år fastställdes. Å avlöningslistorna skulle endast nettoavlöningen upptagas. Skillnaden stannade i statens kassa och kunde därifrån överlämnas — i de fall då det vore behöfligt — till respektive pensionskassa, varvid utanordningen till denna kassa skulle bliva en utgiftverifikation, som kunde föras å det utgiftskonto, där det med nuvarande system lägges.

Systemet bör helst förenas med en utjämning av nettosumman, så att den, om möjligt, slutar på ett jämt kronobelopp i stället för att avdragen nu i allmänhet sluta på mycket ojämna belopp.

Jag har den uppfattningen, att saken skulle kunna ordnas på ovan nämnda sätt såväl med avseende på pensionskassan som med avseende på de änke- och pupillkassor, som finnas vid vissa verk. Jag vet visserligen, att en eller annan anmärkning kan riktas mot

systemet. Men olägenheterna torde vara ringa i jämförelse med de fördelar i form av minskat expeditions- och redovisningsarbete, som systemet erbjuder. Från dessa utgångspunkter torde det vara väl motiverat, att en utredning av frågan åstadkommes, då den naturligtvis berör ett flertal pensionskassor, och då en ändring möjligen nödvändiggör vissa rent tekniska ändringar i kassornas reglementen och instruktioner samt i instruktioner och arbetsordningar för respektive verk.

Med hänvisning till vad här anförts, hemställes alltså,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t från ovannämnda utgångspunkter måtte låta verkställa en utredning, huruvida och på vilket sätt en ändring bör komma till stånd med avseende på de bestämmelser, som gälla rörande inbetalning och redovisning av de statsanställdas avgifter till pensionskassorna vid statens verk.

Stockholm den 22 januari 1920.

Ernst Hage.
